

*Hoe Jason ontfanghen was vander conighinne, ende hoe zij
e[lc]anderen ¹ ondersaghen ² ende zeer beclaechden. ³ [20v]
[4]*

Als Jason sijn vianden ghejaecht had tot in haer heer, alst gheseit is, hij hielt up om twee redenen wille: deerste om dat hij sijn ghesellen in cleyne ghetale vant ende seer moede, de tweeste om dat hij tghemeen heer sach roeren ⁴ om up hem te comen. ⁵ Ende hij, als een voorsienich ridder ende wijs, vertrac hem, ⁶ segghende dat beter is een goet vertrec da[n] ⁷ een dwase wacht, ⁸ ende reet in de stad mit groter eeren, daer die scone Mirro uuyter maten blide om was. ⁹ An dander zijde de coninck [...] ¹⁰ drouve om sijn verlies ende scande. ¹¹

Jason in der stad ghecomen, alle man volghede hem ende ghebenediden ¹² hem: man, wijf ende kind, segghende dat zij niet zijns ghelike van scoenheit ende vromer ridder van lichame ghesien en hadden. ¹³ Up tcorte, alle die stad verblide. ¹⁴

1. Hs.: eclanderen

2. ondersaghen: (elkaar aandachtig) aankeken

3. [Gr 17v] [P 3] **C** Comment Iason fu Ioyeusement receu de la royne de oliferne nommee mirro / Et comment Ilz se entre regretterent. .iiii.

4. tghemeen heer sach roeren: de rest van het leger in beweging zag komen

5. [Gr 17v] [P 3.1] **A** Pres celle merueilleuse bataille et que le preu Iason ot rechasse les ennemis Iusques au pres de leur ost comme dit est Il sarresta pour deux raisons / La premiere pour tant quil sentoit [16r] ses compaignons laz et moult trauailliez de leurs plaies. Et la seconde pour ce quil choisi ceulx de lost esmouuoir et venir vers eulx /

6. vertrac hem: trok zich terug

7. Hs.: dat

8. De vertaling is correct, maar de brontekst verwarrend. Bedoeld is 'atteinte': aanval.

9. Et lors comme saige et discret Il se retrahy / disant que mieulx vault vne bonne retraite que vne folle attente et rentra a grant honneur et gloire en la cite / dont la belle mirro fu tant Ioyeuse que plus nen pouoit /

10. Hiaat, vul aan: van Slavonien was

11. Et au contraire le roy desclauonnie en fut dolent et ayre pour le grant dommaige que ce Iour lui auoit fait.

12. ghebenediden: zegenden

13. Tout homme en oliferne si tost que Iason y fut rentre le suiuoit et le beneissoit hommes femmes et petis enfans. Disant lun a lautre que Iamais nauoient veu son pareil en beaulte ne plus vaillant cheualier de son corps /

14. Et lors toute la cite se prinnt a resiouyr /

Als Jason sijn viande gheraecht had tot in haer
heer alst gheseyt is hi hielt op om twee re
denen wille Deerste om dat hi sijn gheselle in cleyne
ghetale vant ende seer moede / De tweede om dat
hi tghemeen heer sach roete om op hem te come
En hi als een voorsiemich ridder ende vons vertier
hem segghende dat beter is een goet vertier dat
een dwase waacht ende reet in de stad mit gro
ter eeten daer die stonc mirro wyter maten blide
om was An dander zyde de conncle drouue om
sijn verlies ende scande Jason in der stad gherome
alle ma volghede hem ende ghebenedide hem
man vnsf ende kind Begghende dat zi met zins
ghehite va scoenheit ende vromer ridder va licha
me ghesien en hadde op toete alle die stad verbli
de Ende als die stonc mirro meende dat Jason
ondwapend was sendese hem halen En hi qua
gheete want het was al zyn begheete Als hi
voer haer qua hi groetese en zi hem weder En
vraechde hoe hi hem beuoelde Belier minn vran
and voelde Jason Ic en gheuoel niet dan al goet
an minn luf Ende hi vrocht weder in hu stad ghe

Ende als die scone Mirro meende dat Jason ondwapend was, sendese hem halen.¹ Ende hij quam gheeren,² want het was al zijn begheeren.³

Als hij voer haer quam, hij groetese, en[de] zij hem weder ende vraechde hoe hij hem bevoelde.⁴

“Seker, mijn vrou,” andwoerde Jason, “ic en ghevoel niet dan al goet an mijn lijf ende bin vrolic weder in hu stad ghe-[21r]keert, de goden gheloeft!⁵ Ende als van huwen vianden dat ic ghevoelen can, mi dunckt dat zij niet alte zeer tontsien en zijn, ende dat ghij daer corts goede reden of hebben silt,⁶ [...]”⁷ die goden in mijn hulpe.”⁸

TE wilen dat Jason sprac, Mirro ondersach hem sterrende⁹ mit vuerigher minnen als dies haer niet onthouden¹⁰ en conde, want zij was van minnen zoe te boven gheghaen¹¹ dat zij om te bedecken haer meeninghe, sonder meer teghens Jason te spreken, ghinc in haer camer ende liet hem staen onder de vrouwen.¹² Daer oversachse en[de] docht die grote deuchden die in Jason waren, te weten sijn hoghe vromichede, sijn vrolic ghelaet, sijn lachende oghen, sijn scoen

1. Et quant la belle mirro pensa que Iason estoit desarme / elle lenuoya querir /

2. gheeren: gaarne

3. Et Il vint volentiers vers elle / Car ce estoit tout son desir.

4. Lors q[u]e Il fu venu deuant elle Il la salua et elle lui rendy son salut puis lui demanda comment Il se sentoit.

5. Certes ma dame respondi Iason la dieu mercy Ie ne sens sur mon corps que toute bonne disposicion et loyeusement suis retourne en vostre cite /

6. Et au regard de voz ennemis a ce que Ie puis auoir sentu deulx / Il mest aduis quilz ne sont gaires a craindre et quen brief terme vous en aurez bonne raison /

7. Hiaat in de vertaling

8. Iay au Iour duy fait le trenchant de mon espee rougir en leur sang / dont leur roy vostre mortel enemy en a eu grant dueil / Et ay encores bonne volente que demain Ie feray son dueil redoubler tant que pis sera a lui et aux siens les dieux en mon ayde.

9. ondersach hem sterrende: staarde hem (indringend) aan

10. onthouden: haar gezicht in de plooi houden

11. van minnen zoe te boven gheghaen: zo overweldigd door de liefde

12. [Gr 18r] [P 3.2] **T**Andis que Iason parloit a la noble dame comme dit est elle le regardoit de fois a autre par tresgrant ardeur damours / et si ne sen pouoit abstenir / Car elle fu tellement surmontee damour a celle fois que pour [16v] celer son vouloir et soy refroidier vng petit sans autrement parler a Iason elle le lascia entre ses damoiselles pour lentretenir et se retrahit en sa chambre /

liecit de goden ghelooft Ende als vā hulde viade
 dat ic gheuoelen can in d'incit dat z'n met alte zeer
 tontsien en z'm Ende dat ghy daer corte goede rede
 of hebben silt die gode in min hulpe ~ ~ ~
T Welken dat Jason sprac mirro ondersach he
 steuende mit vuetigher minne als dies haer
 niet onthoude en conde want z'n was vā minen zoe
 te boue gheghae dat z'n om te bedecte haer meeninghe
 sonder meer teghens Jason te sprekē ghynt in haer
 camer ende liet hem staen onder de vianke daer o
 uersachse endocht die grote denckde die in Jason ware
 Te weten s'm hoghe brommiche de s'm brolic ghelaet z'm
 lachende ogben z'm stoen lichaem z'm gratelic spre
 ke Ja z'n dochter zoe vp dat z'n moeder moeste come
 daer h'n was daer comende z'n vant in de zael vele
 vā haer vruende en vade edelste vander stad Onder
 dander was daer een bode meulbelig ^{gromde} vade comde
 vā damas die haer versketde dat vā dien anede
 daer z'm soude in haer hulpe tloe dusentassien
 die de comde daer sandt in de ghelede vā z'm broe
 der ghenoemt prius een zeer vrom ridder vā
 wapen vā welker menmarē die edel vian zeer
 vertoest was Ende dede zeer eerlic wachtē de

t m haer
 hae re
 m cheyne
 m dat
 e romē
 s verhar
 etter dat
 mt gro
 ten blide
 ue om
 herome
 hem
 net z'm
 vā licha
 d verbi
 Jason
 n h'n qua
 lo h'n
 eder En
 m brau
 al goet
 had ghe

lichaem, zijn gracelic spreken.¹ Ja, zij dochter zoe up dat zij weder moeste comen daer hij was.²

Daer comende, zij vant in de zael vele van haer vrienden ende vanden edelsten vander stad.³ Onder dander was daer een bode, nieuwelicx gecomen vanden coninck van Damas, die haer versekerde dat van dien avende daer zijn souden in haer hulpe twe dusent Assirien, die de coninck [h]aer⁴ sandt in de gheleide van zijn broeder, ghenoeemt Prusius, een zeer vroem ridder van wapen.⁵ Van welcker nieumaren die edel vrau zeer vertroest was ende dede zeer eerlic wachten de [21v] coemst van Prusius ende ontfinc hem mit groter eeren.⁶

Maer als elc ter tafelen gheseten was, de scone Mirro ende Jason waren so ghedient mitter minnen voetsel, niet achtende up eten of drincken.⁷ Der minnen bode, te weten Minlic Ghesicht, was daer up de wech tusschen Jason ende [Mirro].⁸ Deen scaemde hem ende anderde⁹ couleur, desghelijcx dede dander.¹⁰ Jason en const hem niet ghelaten,¹¹ ende Mirro vernam ghenouch zijn wesen.¹² Maer Mirro was zeer

1. ou elle se prinst a penser aux grans vertus qui estoient en Iason / Cest assauoir / a sa haulte prouesse / a sa belle chiere / a ses rians yeulx / a son beau corps / a son gracieux parler /

2. Et tellement y pensa quil lui fut force quelle reuenist au lieu ou Il estoit /

3. Adont elle trouua en la salle de son palais plente de ses amis et des plus nobles de la cite /

4. Hs.: daer

5. Et y estoit nagaires arriue le messagier du roy de damas qui lui certiffia que ce soir vendroient en son ayde deux mille assiriens que le roy son seigneur lui enuoioit en la conduite de son frere nomme prusius qui estoit moult vaillant cheualier en armes /

6. De ces nouuelles fut moult reconforte la noble royne et fist moult bien appareillier a mengier et les tables couurir et receut celui prusius moult sollempnellement

7. Mais quant chascun fu assiz a table la belle mirro et Jason furent tellement seruis de la refeccion damours quil ne leur tenoit ne de boire ne de mengier /

8. Ontbreekt in hs. — **Bellaert [1485]**, fol. b3rb: tusschen *hem* beyden — Le messagier damours Cest assauoir doux regard estoit continuellement par les voyes

9. anderde: veranderde van (Ovidiaans teken van verliefdheid)

10. lun se hontoioit et couleur changoit / Pareillement le faisoit lautre /

11. en const hem niet ghelaten: kon zich niet inhouden

12. vernam ghenouch zijn wesen: begreep goed genoeg wat er in hem omging — Iason ne se pouoit contenir et mirro se aperceuoit assez de son maintien /

coemst vā prius en ontfric hem mit groter eete Maer
 als elc ter tafelen gheseten was De sone mirro ende
 Jason waer so ghedient mitter minen woefel niet ach
 tende vp eten of dinc die Der minen bode te loeten
 minlic ghesucht was daer vp de wech tussche Jaso ende
 Deen scaende hem ende anderde colen Desghelings
 dede dander Jason en const hem niet ghelate ende
 mirro verinā ghenouch zyn woefen Maer mirro was
 zeer subtil zyn waerhe haer zeer nauwe dat Jason
 noch niemant anders vernemē mocht huer meeninghe
 In dede veel meer ouermits wnsheit dan huer harte
 ghedouch in deser formen leet dit ant mael daer en
 vran noch Jonck zyn en gaue hem Jason te besiene
 ouermits zyn groete scoenheit Wat wil ic meer segghe
 het was gheordmeert dat smarghens die assien die
 moede waer van come rusten souden/maer daer daer
 an souden zyn onder Jason als capetery gaen beuech
 ten den coninc in zyn belet Dus nam elckelic oer
 lof ende ghinghe ter heberghe ruste

TEr stont als Jason vertoghen was in zyn logne
 ende ghelegghen om te rusten/ tghewens vā
 mirro der coninghen presentee die hem smider me
 moren d'woelt hem ontfunte een so vreselic vuer
 recht midde in zyn hart dat hem docht dat hy in

subtjl.¹ Zij wachte² haer zeer nauwe dat Jason noch niement anders vernemen mocht huer meeninghe, ende dede veel meer overmits wijsheit dan huer harte ghedrouch.³ In deser formen leet dit avenmael.⁴ Daer en was vrou noch joncfrau, zij en gaven hem⁵ Jason te besiene overmits zijn groete scoenheit.⁶ Wat wil ic meer segghen?⁷

Het⁸ was gheordineert dat smarghens die Assieren, die moede waren van comen, rusten souden, maer sdaechs daer an souden⁹ zij onder Jason als capeteyn gaen bevechten den coninck in zijn belec.¹⁰ Dus nam elckerlic oerlof ende ghinghen ter herberghen rusten.¹¹

T Er stont als Jason vertoghen was in zin logijs ende ghelegghen om te rusten, tghepeins van Mirro der coninghinnen presenteerde hem sijnder memorien, dwelc hem ontfuncte een so vreselic vuer recht midden in zijn hart dat hem docht dat hij in [22r] een barnenden oven was.¹² Als doe began hij eerst te dencken upt stuc van¹³ zijn vrouwe

1. subtjl: slim (niet ons 'subtiel') — Mais mirro estoit moult subtile.

2. Zij wachte haer zeer nauwe: Zij zorgde er angstvallig voor

3. ende dede veel meer overmits wijsheit dan huer harte ghedrouch: en liet zich veel meer door haar ratio leiden dan door haar hart — Car elle se contregardoit raisonnablement a fin que Iason ne nulz autres ne sen peussent appercevoir / et trop plus en faisoit son sens que son cuer ne lui apportoit /

4. En telz regards et en telles semblances se passa cellui soupper

5. gaven hem: gaven zich eraan over om

6. Il ny auoit dame et damoiselle qui nemploiait ses yeulx a regarder Iason pour sa grant beaulte

7. Quen diray Ie plus

8. Onvertaald bleef: apres le soupper (na het avondmaal).

9. Hs.: soudende

10. apres le soupper Il fu ordonne que tout lendemain ces siriens qui estoient las et trauailliez de venir [17r] se reposeroient / mais le Iour ensuiuant soubz la conduite de Iason Ilz yroient assaillir le siege du roy desclauonnie

11. Et lors chascun prinst congie et se retrairent vngs et autres en leurs logis ou herberges.

12. [Gr 18v] [P 3.3] **T**Antost que Iason se fut retrait en son logis et couchie pour reposer / le souuenir de sa dame se presenta en sa memoire qui lui alumina vng si terrible feu droit ou mylieu du cuer quil lui estoit aduis que Il fust en vne fournaise ardant /

13. upt stuc van: aan

een barnende oue woas Als doe began hi eerst te dencie
 vpt stuc vā zyn vrande en began te make castelen
 in spaenge en ten eynde als hi wel langhe in dit
 ghepene had gheboest hi sprac in hem selue ende
 seide hā auentuerlic ridder wat salt vā dī woesen en
 vā deser edele vrande Ic sal haer moete vā mānen toe
 spreke en ic en ben niet stant ghenouch neemē die
 zaer is so wat rede die reden is goet wat alsment al
 segghe sal zū is vā alder boerelt die ytgheomenste
Ende dat meer is zū is wedser een coninc Gelieue
 hi wel sot vā haer te demelic tot Ic seg zeker waer
 Ja hoe yst sotheit sonder twifel hoe dan moete sot zū
 daer en staet gheen remedē toe ic heb haer min hart ghe
 gheue tis haer en sal haer bliue die edel ridder jaso
 penide dus de meeste deel vand nacht in die rasende
 liefte tot dat hi sloop maer hi droende vā zū vrande
 vout groeter lieften Maer alst al moet ghesent zū zū
 en ghyne met quit wat ter stond als zū gheleghen
 woas haer dorcht dat zū jason zach boue alle mānen
 vloende doe begā zū zū minne te begheue en te
 doemsthe om den darth vā dat zū hem weder mocht
 zien **E**n ondesvike dat dien nacht so lanc woas haer
 verduets als die den darth gheede en zeide **A**y donde
 nacht waer o duerstu dus lāghe in verduet zeer en me t

ende began te maken casteelen in Spaengen.¹ Ende ten eynde, als hij wel langhe in dit ghepeys had gheweest, hij sprac in hem selven ende seide: “Hay, aventuerlic ridder, wat salt van dij wesen en[de] van deser edele vrouwe?² Ic sal haer moeten van minnen toe spreken, ende ic en ben niet stout³ ghenouch.⁴ Neenic, die zaec is so.⁵ Wat reden?⁶ Die reden is goet!⁷ Want alsment al segghen sal, zij is van alder weerelt die uytghenomenste, ende dat meer is, zij wederseit een coninck.⁸ Seker, ic bin wel sot up haer te deincken!⁹ Zot?¹⁰ Ic seg zeker waer!¹¹ Ja, hoe ist sotheit?¹² Sonder twifel!¹³ Hoe dan moetic sot zijn?¹⁴ Daer en staet gheen remedij toe.¹⁵ Ic heb haer min hart ghegheven.¹⁶ Tis haer ende sal haer bliven!”¹⁷

Die edel ridder Jason peinsde dus de meeste deel vander nacht in die rasende liefde tot dat hij sliep, maer hij droemde van zijn vrouwe uuyt groeter liefden.¹⁸

Maer, alst al moet gheseit zijn, zij en ghinc niet quijt,¹⁹ want ter stond als zij gheleghen was, haer docht dat zij Jason zach boven allen

-
1. casteelen in Spaengen: luchtkastelen — evenals ‘Doulx Regard’ (Minlic Ghesicht) ontleend aan de *Roman de la Rose* — Il se print lors tout premierement a penser au fait de sa dame et puis Il se adonna a faire chasteaux en espaigne
 2. et finalement quant Il ot bien longuement laboure en ces choses Il parla aparsoy et dist tout bas / Ha a fortune cheualier que sera ce de toy. et de ceste noble dame
 3. stout: stoutmoedig
 4. Il fault que damours la prie *et* si ne suis point assez hardy /
 5. Non le cas est tel /
 6. Pour laquelle rayson
 7. elle y est bonne /
 8. Car cest a tout comprendre le bruit du monde / Et qui plus est elle fait refus dun roy.
 9. Certes Ie suis bien fol de penser a elle /
 10. fol
 11. Ie diz verite.
 12. Et comment est ce folye
 13. doubter nen fault /
 14. Toutesuoies fault Il dont que Ie soye fol
 15. Il ny a remede
 16. Ie lui ay donne mon cuer
 17. Il est sien et a elle demourra /
 18. Le gentil damoiseau Iason pensa la pluspart de la nuit en celle rederie amoureuse puis sen dormy / mais Il songa de sa dame pour leffort damours
 19. niet quijt: (ook) niet vrij uit

mannen bloyende.¹ Doe beghan zij zijn minne te begheeren ende te weynsschen om den dach up dat zij hem weder mocht zien.² En[de] ondeswilen³ dat dien nacht so lanc was, haer verdroets als die den dach gheerde, ende zeide: “Ay, doncker nacht, waer om duerstu dus langhe?⁴ Mi verdriet zeer, ende niet [22v] sonder saec.⁵ Ic ben in quellender pijnen overmits den dach die dus langhe toeft.⁶ Och, dach, waer zijstu?⁷ Waer dij ghecomen, ic saech min liefste ende mijn solaes.⁸ Zeker, ghij maectet al te langhe bij dijn toven.⁹ Mijn oghen en moghen sien min duergaende¹⁰ ghepeyns, mijns harten begheerte, dat uuyterste¹¹ mijnder weynschen, de hoep mijnder vreuchden.¹² Helaes, wat verlanghen,¹³ ic en can niet gheslapen.¹⁴ In de stede dat ic plach te weinsschen naer den nacht om uyt den volcke te zijne,¹⁵ moet ic nu weynsschen naer den dach om te comen tot mijnder begheerten mit een heymelic ghesicht.”¹⁶

1. bloyende: superieur — Il vous fault dire quelle nen demoura pas quitte / Car Incontinent quelle fu couchee Il lui fu aduis quelle veoit Iason flourissant par dessus tous autres hommes /

2. Adont elle prinst a couuoiter son amour et a desirer le Iour a celle fin que reueoir le peust /

3. ondeswilen: omdat

4. Et tant la couuoite que comme la nuit lui ennoyast elle se prinst a dire Ha a nuit obscure pour quoy as tu si longue duree

5. trop me desplaist et non sans cause

6. *et* trop suis en paine a cause [17v] du Iour qui tant tarde a venir /

7. Ha a Iour ou es tu

8. se fusses venu le veyse mon amy / mon soulas et mon confort /

9. toven: toeven — Certes tu fais longue demouree /

10. duergaende: onafgebroken, voortdurend

11. dat uuyterste: het summum

12. par ton tarder mes yeulx ne peuvent veoir mon regret / le desir de mon cuer / la complissement de mes souhetz / lesperance de ma Ioye.

13. wat verlanghen: lees: hoe vervelend — Las de vertaler ‘envie’?

14. Mais quel ennuy dormir ne puis /

15. Gebrek aan ‘privacy’ was zeer gebruikelijk in hofkringen.

16. mit een heymelic ghesicht: met een steelse blik — Ou lieu que le souloie souspirer apres la nuit pour moy retraire hors des publicques affaires Maintenant Il me conuient souspirer apres le Iour pour paruenir a mon singulier plaisir en vng secret regard.

sonder saet ic ben in quellender pijn overmits den dach
die dus langhe toest Och darh waer zynstu waerd'n ghe-
come ic saech min lieffte en minn solact / zelier ghy maec //
tet al te langhe bin din touen Min oghē en moghē
sien min duergaende ghepeynē Minn harte begheerte
Dat vorteste minn wensche De hoep minner vreuch //
den helacs wat verlanghē ic en can niet gheslape In
de stede dat ic plach te wemsthe naer den nacht om
lyt den volcke te zyne Moet ic mi wenssche naer
den dach om te come tot minner begheerte mit een
hymelic ghesicht

Dese of deser ghelike waren de worde deser e-
delicx brauwoe met minne beuāghe / In gheer-
de rason en rason haer en in dat selfde en misse de
commelē vā slauemē met wat in die selfde nacht de
last van zyn boonden was zoe groet dat hy niet ruste
en mocht Dus om zyn pijn te bat te verghete / beghe-
te beclaghe de gracy vā zyn brauwoe / zegghende ond
meer ander woede Och weede brau zul ghy nem-
mermeer medelide hebben vō minn arme ghelaten
heite / Welc niet teghenstaende hu veygheringhe en
groete onbelientert met en heeft moghen late vortē
begheerte Maer alint meer in meer minende Ende
die hē oet met beaerbeiden en mach weghē te
souche om hulpe gunst te veraghe Ende wiet oec

D Ese of deser ghelijken waren de worden deser edelrer vrouwen, met minnen bevanghen. ¹ Zij gheerde Jason, ende Jason haer. ² Ende in dat selfde en miste ³ de coninck van Slavenien niet, want in die selfde nacht de last van zijn wonden was zoe groet dat hij niet rusten en mocht. ⁴ Dus om zijn pijn te bat te vergheten, beghan te beclaghen de gracij van zijnder vrouwen, zegghende onder meer ander woerden: “Och, weerde vrau, zul ghij nemmermeer medelijden hebben up mijn arme, ghelaten ⁵ herte, welc niet teghenstaende hu weygheringhe ende groete onbekenteyt, ⁶ niet en heeft moghen laten uuyter begheerten maer altijt meer in meer minnende, ende die hem oec niet veraerbeiden en mach ⁷ wegghen te soucken om huwe gunst te vercrighen, ende wiet oec [23r] belieft ofte niet, hij is gheel en[de] al hu. ⁸ O, min begheren, wildi ⁹ tot deser reyse bliven sonder ghenade? ¹⁰ Waerom waerstu ye so overvloydelic versien mit dat uuytghesonderste van alle scoenheden? ¹¹ Huwe duerschijnicheit is claer onder de vrouwen als die sonne onder de sterren. ¹² Zuldi zonder ghenade ende compassij wesen? ¹³ Het staet mi voeren, ¹⁴ neen ghij, ende mijn hart

-
1. [Gr 19v] [P 3.4] **T**Elles ou semblables furent les parolles de la noble dame esprise damours
 2. Elle couuoitoit le preu Jason et Il la couuoitoit aussi /
 3. miste: ontbrak het
 4. et a ce ne failly pas le roy desclauonnie. Car en celle mesmes nuyt la douleur de ses plaies lui fut tant aspre quil nen pouoit reposer /
 5. ghelaten: verlaten
 6. onbekenteyt: botheid
 7. die hem oec niet veraerbeiden en mach: voor wie geen inspanning te groot is
 8. Et lors pour plus aisiement passer son mal Il se donna a regretter la grace de sa dame et dist aparsoy entre plusieurs autres parolles / Ha a chiere dame auez Iamais pitie de mon poure et desole cuer / lequel non obstant vostre refuz et grant rudesse ne vous puet mettre en oubly ne hors de son desir Lequel de plus en plus vous aime / lequel ne scet soy traueillier assez pour trouuer la maniere dacquerir *vostre* bien vueillance et a qui Il plaist ou non Il est du tout a vous
 9. wildi: de vertaling is correct maar de brontekst corrupt. De autograaf leest hier: se sans mercy devez remaindre (ed.-Pinkernell, p. 140)
 10. O mon desir se sans mercy voulez a ceste fois remaindre
 11. pourquoy fustes vous onques sy adroit et si habondamment garnie de lexcès et comble de toute beaulte /
 12. *vostre* resplandisseur est clere entre les femmes comme le soleil entre les estoilles /
 13. Serez vous sans mercy et sans *compassion*
 14. Het staet mi voeren: Ik ben van mening

tuychtet¹ mi dat ghij sult aensien mijn goeden wille.² Die vrouwen nemen somtijts ghenouchte haer ghetrauwe dienaren te laten quellen, ende tis oec eerlic, want een vrou die lichtelic anvaert ende haer overgheeft en staet te meesten niet te prijsen.³ Maer het staet bat dat zij wat weyghert ende haer wat bidden laet.⁴ Dus slutic in mijn selven dat ic mi om een weygheringhe, ja, om .XX. niet mistroe[s]ten⁵ en wil.⁶ De moet eens warachtichs minders⁷ en moet niet bekent wesen, et en zij dat weygheringhe ghescide.⁸ Want steenen mineren⁹ doer stadighe vallinghe der dropelkins van water, dus dan sal met¹⁰ ghemineert ende versaecht¹¹ zijn de wreede weygheringhe van min vrou doer mijn overvloedich bidden, zeker ja, of natuer zal missen,¹² of de goden selen onrechtelick teghens mi wesen.”¹³

1. tuychtet: verzekert

2. Il mest aduis que non serez / et au cuer me gist que vous aurez grant regard a mon bon vouloir /

3. les dames a la fois prennent plaisir a faire languir leurs loyaulx *seruans* / et leur honneur si accorde / Car a la [18r] verite dame trop habandonnee grant honneur nembrace

4. Il est expedient quelle se seuffre endormir par prieres et oroisons

5. Hs.: mistroeten (wanhopen) — **Bellaert [1485]**, fol. b4rb: mistroesten

6. Et par ainsi le vueil conclurre en moy que pour vng refuz non pour vingt / de la grace de ma dame desesperer ne me vueil /

7. minders: minnaar

8. Vray couraige de loyal amand ne puet estre nullement congnu ce nest par le moyen du fleau de reffus / — vert. de gemoedstoestand van een oprechte minnaar kan alleen maar bekend worden door de wijze waarop hij omgaat met afwijzing.

9. mineren: raken uitgehold

10. met: mede, ook

11. versaecht: verzacht

12. of natuer zal missen: of menselijkheid zal ontbreken

13. Toutesuoyes la pierre se mine par continuel degoutement deaue / Et donques ne sera mine et adoulcy la rigueur et refuz de ma dame par mes habondantes prieres sy sera / ou nature fauldra / ou se ce non les dieux seront Iniustement contre moy.

beliest ofte met hⁿ is gheel en al hu **O** myn beghe-
 ren wildi tot deser reyse bliue sonder ghenade Waer-
 om waerstu re so ouerbloedich versien mit dat wort
 ghesonderste vā alle scoenbede hulke duerschijncheit
 is claez onder de braubē als die some onder de
 sterre suldi zonder ghenade en opassh wese het staet
 in boete neen ghen **E**n myn hart turchtet mi dat ghen
 sult aensien myn goeden wille die braubē nemen
 sommits ghenouchte haer ghettoude dienatē te la-
 ten quelle en tis oec eerlic want een brau die lichtelic
 annaert ende haer ouerghest en staet te meeste met te
 pinzen Maer lyet staet bat dat dⁿ wat loeyghet en
 haer wat bidde laet dus slute in myn selue dat ic mi
 om een loeyghemghe ja om yⁿ met misroeten en
 wil de moet eens waerachtiche mindeis en moet niet
 belient wesen yet en zn dat loeyghemghe ghesidelvāt
 stecken minere doer stadighe vallinghe der dropel-
 lins van water dus dan sal niet ghemmeert ende
 versacht zyn de vrede loeyghemghe van myn brau
 doer myn ouerbloedich bidde Jelier ja of natuer zal
 missen of de goden selen onrechtelich teghens
 mi wesen **O**

Hoe rasen beuacht een wondlic reyse ghenoot
 corfus en in ee camp versloech

